

Guía Docente				
Datos Identificativos				2017/18
Asignatura (*)	Traballo fin de mestrado (TFM)	Código	652512208	
Titulación	Mestrado Universitario en Dirección, Xestión e Innovación de Institucións Escolares e Socioeducativa			
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Pedagogía e Didáctica			
Coordinación			Correo electrónico	
Profesorado	Cruz Lopez, Laura Fernandez Prieto, Marta Iglesias Galdo, Ana Maria Mendez Garcia, Rosa Maria Pose Porto, Hector Manuel Rouco Ferreiro, Javier Francisco Sanchez Bello, Ana Sanchez Blanco, Concepcion Serantes Pazos, Araceli Teasley Severino, Cathryn Torres Santomé, Jurjo		Correo electrónico	laura.cruz@udc.es marta.prieto1@udc.es ana.iglesias@udc.es rosa.mendez@udc.es hector.pose@udc.es javier.rouco@udc.es ana.sanchez.bello@udc.es concepcion.sanchez.blanco@udc.es araceli.serantes.pazos@udc.es cathryn.teasley1@udc.es jurjo.torres@udc.es
Web	http://www.educacion.udc.es/index.php?pagina=table&id_titulacion=600			
Descrición xeral	El Trabajo de Fin de Máster es una materia obligatoria del Plan de Estudios, de 6 créditos y supone la realización por parte del alumnado de un proyecto, memoria o estudio, en el que aplique y desarrolle los conocimientos adquiridos en el Máster. El Trabajo deberá estar orientado a la aplicación de las competencias asociadas a la titulación. Para poder presentar el TFM el estudiante deberá tener aprobado el 60% de los créditos, entre ellos se incluirán los de carácter obligatorio. El TFM consistirá en un proyecto innovador, personal y original sobre temáticas relacionadas con el programa de Máster. El estudiante lo presentará ante el responsable del Máster y deberá ir avalado obligatoriamente por el/la director/a o tutor/a del trabajo.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Ser capaz de identificar os diferentes fundamentos teóricos e metodolóxicos dun proxecto de educación democrática e crítica, facendo especial énfase nos dereitos humanos e a igualdade de xénero, desenvolvendo culturas da mediación e da paz.
A2	Utilizar modelos colaborativos de acción socioeducativa que promovan verdadeiras comunidades de aprendizaxe, favorecendo o traballo en contornos multiprofesionais
A3	Elaborar plans estratéxicos a nivel directivo e operativo para asegurar o incremento da calidade nas organizacións ou institucións educativas.
A4	Identificar os principios, modelos de excelencia e normas de xestión da calidade, aplicar os seus procedementos e redactar cartas de servizos.
A5	Deseñar, analizar, seleccionar e aplicar técnicas e instrumentos de recollida e análise da información para desenvolver procesos de avaliación de programas, servizos, estratexias e recursos de intervención socioeducativa en diversos contextos.
A6	Desenvolver proxectos educativos de centro e/ou propostas pedagóxicas innovadoras baseadas na xustiza, a democracia e a diversidade.
A7	Ser capaz de establecer estratexias de liderado e empoderamento dos distintos axentes sociais que favorezan un clima institucional óptimo.

A8	Redactar, presentar e defender proxectos de investigación e informes, memorias, regulamentos, así como outros documentos básicos que contribúan a organizar a acción escolar e/ou socioeducativa.
A9	Capacidade para desenvolver procedementos e metodoloxías que potencien a interdependencia e unha comunicación fluída entre diferentes axentes educativos e culturais tanto a nivel interno como co social máis amplo.
A10	Ser capaz de impulsar e desenvolver estratexias que impulsen a cultura de traballo en rede.
A11	Capacidade para fomentar e liderar a creatividade e innovación nas entidades e institucións promovendo proxectos orientados ao cambio de culturas profesionais.
A12	Ser capaz de detectar necesidades de formación continua e da súa institucionalización como requisito asociado á mellora educativa.
A13	Ser capaz de detectar axentes locais e as súas políticas culturais e educativas activas así como as súas prácticas máis innovadoras.
A14	Adquirir destrezas para o diagnóstico de perfís competenciais idóneos dos equipos directivos, ofrecendo respostas axustadas a esa realidade.
B1	Capacidade de análise e síntese
B3	Habilidades para localizar e analizar información de fontes diversas
B4	Aprender a aprender
B7	Capacidade para elaborar e defender un discurso ante diferentes audiencias
B10	Traballo autónomo
B12	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
B13	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B14	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B15	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
B16	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
C1	Comunicar as conclusións -e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan- a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades
C2	Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas en entornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coas súas áreas de estudo.
C6	Capacidade de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclua reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos, valorando criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información disponible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	Capacidade para indagar e producir coñecemento nun determinado campo	AP1	BM12
	AP3	BM13	CM6
	AP4	BM14	
	AP5	BM15	
	AP7	BM16	
	AP8		
	AP9		
	AP11		
	AP12		
	AP13		
	AP14		

Capacidade para comunicar o coñecemento adquirido a unha audiencia	AP2 AP6 AP10	BM1 BM3 BM4 BM7 BM10	CM1

Contidos	
Temas	Subtemas
Procedemento para a elección de temas: 1-O profesorado presentará unha proposta de temas ou liñas para o TFM. Esas liñas serán publicadas na páxina web do mestrado 2-Ao comezo das clases o alumnado/a terá ese listado de temas ou liñas 3-Durante o primeiro mes de clases o alumnado/a, coa lista de temas, porase en contacto co profesor/a para acordar a dirección do TFM (lembrar que un profesor/a non pode dirixir máis de dous TFM). 4-o alumnado/a deberá elaborar unha proposta de proxecto. Esta proposta debe presentarse nos prazos que faga pública a Comisión Académica e dirixiranse ao Coordinador do Mestrado. Unha vez aprobado pola Comisión Académica publicarase unha lista cos alumnos/as, o/a titor/a e o título do Proxecto aprobado. 5-A comisión académica aprobará as datas tanto de preinscrición dos TFM, como tribunais dos TFM. Dita información aparecerá no taboleiro do mestrado, páxina web e a través do correo electrónico ao profesorado director dos TFM.	O Traballo Fin de Mestrado consistirá na realización por parte do alumnado dun traballo de cuxo obxectivo final é demostrar a suficiencia académica para a obtención do título de Mestrado. Esta materia está deseñada como estudo de profundización nalgún tema concreto dos tratados ao longo do Mestrado. O estudante deberá utilizar para isto o conxunto de habilidades, destrezas e actitudes adquiridas ao longo das ensinanzas, valorándose o progreso e resultado da aprendizaxe dos aspectos igualmente importantes: dun lado, a orientación científica referida aos contidos e, doutro, a aprendizaxe das técnicas de investigación procura de información, selección de lecturas, sistema de fichas, citas a pé de páxina, etc.). Asimismo valorarase a defensa pública ante un Tribunal cualificado composto por Doctores. Nesta exposición pública, o alumno demostra as súas capacidades na expresión oral, na argumentación e capacidade de resposta ás cuestións plantexadas polo tribunal avaliador así como das competencias específicas sinaladas no seu apartado correspondente. Cada alumno terá un titor que dirixirá o proceso e o asesorará no seu desenvolvemento. O traballo de fin de mestrado computará 6 créditos ECTS, que corresponderán, en exclusiva, ao traballo personal do alumno.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Traballos tutelados	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12 A13 B1 B3 B4 B10	0	137	137
Presentación oral	A14 B7 B12 B13 B14 B15 B16 C1 C2 C6	1	9	10
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Segundo a temática acordada co seu titor/a.

Presentación oral	SOLICITUDE DE DEFENSA: Unha vez finalizado o proceso de elaboración do TFM, e unha vez obtido o informe favorable do director/a do mesmo, o alumnado terá que presentar, no prazo e lugar establecido polo centro, 4 exemplares, así coma o impreso de solicitude de defensa DEFENSA: Unha vez que se faga pública a convocatoria do tribunal, o alumnado debe presentarse á hora indicada e agardar a ser chamado polo secretario/a do mesmo. Para a exposición, que será pública, disporá dun tempo de 15 minutos e o tribunal disporá de 15 minutos para realizar as preguntas que estimen oportunas e debatir co alumno/a. O alumnado poderá utilizar canto material sexa preciso para exposición. Traballos tutelados O alumnado realizara o TFM baixo a supervisión e guía da súa dirección académica. A dirección será responsable de expoñerlle ao estudiantado as características do traballo, e orientalo no seu desenvolvemento. Realizará un seguimento da elaboración do TFM e velará polo cumprimento dos obxectivos fixados. Unha vez finalizada a elaboración autorizar a presentación e defensa do TFM.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Unha vez publicada a listaxe definitiva de asignación de temáticas e dirección académica, o alumnado terá que poñerse en contacto coa súa dirección académica.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Presentación oral	A14 B7 B12 B13 B14 B15 B16 C1 C2 C6	Avaliación global emitida polo tribunal sobre a adquisición de competencias reflectidas na presentación e defensa oral do TFG	30
Traballos tutelados	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12 A13 B1 B3 B4 B10	Avaliación global emitida polo tribunal sobre a adquisición de competencias reflectidas no traballo tutelado (contido e formato), unha vez obtido o visto e prace da dirección académica do mesmo para a súa presentación e defensa.	70

Observacións avaliación

A cualificación outorgarase en función da seguinte escala numérica de 0 a 10, con expresión dun decimal, á que poderá engadirse o seu correspondente cualificación cualitativa:

? 0 ? 4,9: Suspenso (SS).

? 5,0 ? 6,9: Aprobado (AP).

? 7,0 ? 8,9: Notable (NT).

? 9,0 ? 10: Sobresaliente (SB).

A Comisión Avaliadora cumprimentara a correspondente Acta de Cualificación. O/A Presidente/a fará pública e a remitirá ao Coordinador do Mestrado.

Cada Comisión Avaliadora poderá propoñer en acta separada a concesión motivada da mención de "Matrícula de Honra" a Traballos de Fin de Mestrado que foran avaliados y cunha cualificación igual ou superior a 9. A Comisión Académica do Mestrado, a vista dos informes, decidirá sobre a asignación destas mencións e o Coordinador de Mestrado elevará un Acta Complementaria do acordo á Secretaría do Centro. O número destas mencións non poderá exceder do cinco por cento dos alumnos matriculados na correspondente materia TFM, salvo que o número de alumnos matriculados sexa inferior a 20, en cuxo caso poderá conceder unha soa "Matrícula de Honra"; sempre de acordo á normativa da UDC.

No caso de non realizar a presentación e defensa oral do Traballo Fin de Grao, tendo o informe favorable da dirección académica, a cualificación recibida será a de NON PRESENTADO

Fontes de información

Bibliografía básica	- Caicedo, Claudia (2016). ¿Cómo elaborar un trabajo final de máster?. Barcelona : Editorial UOC - Cunha Fanego, Iria da (2016). El trabajo de fin de grado y de máster : redacción, defensa y publicación. Barcelona : Universitat Oberta de Catalunya - Durán Martínez, Ramiro;Gómez Gonçalves, Alejandro; Sánchez Sánchez, Miguel Elias (2017). Guía didáctica para la elaboración de un trabajo académico. Salamanca: Iberoprinter - Muñoz-Alonso López, Gemma (2012). Estructura, metodología y escritura del trabajo de fin de máster. Madrid : Escolar y Mayo Bibliografía relacionada coa temática elixida polo estudante (consultar bibliografía das diferentes materias do mestrado).
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Recoméndanse os envíos dos traballos telemáticamente e de non ser posible, no utilizar plásticos, elixir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores. Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sosenibiliade nos comportamentos persoais e profesionais.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías